

Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

8 Mart / 2024

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Dünya (emekçi) kadınlar günü

- ❑ Dünya Kadınlar Günü'nün tohumları 1908 yılında, New York'ta 15 bin çalışan kadının daha kısa mesai süreleri, daha yüksek maaş ve seçme hakkı talep etmesiyle atılmıştı.
- ❑ Bir yıl sonra Amerika Sosyalist Partisi 8 Mart'ı Ulusal Kadınlar Günü ilan etmişti. Bu özel günü uluslararası hale getirme fikrini ortaya atan ilk kişi ise Clara Zetkin'di.
- ❑ Clara Zetkin komünist bir aktivist ve kadın hakları savunucusuydu.
- ❑ Zetkin, 1910 yılında Kopenhag'da toplanan Uluslararası Emekçi Kadınlar Konferansı'nda Dünya Kadınlar Günü fikrini önerdi.
- ❑ Konferansa 17 farklı ülkeden katılan 100 kadın, Zetkin'in önerisini oybirliğiyle kabul etti.
- ❑ İlk uluslararası etkinlikler 1911'de, Avusturya, Danimarka, Almanya ve İsviçre'de düzenlendi.
- ❑ Dünya Kadınlar Günü'nün 100. yıldönümü 2011 yılında büyük organizasyonlarla kutlandı.
- ❑ 1975'te BM'nin Dünya Kadınlar Günü'nü kabul etmesiyle gün resmiyet kazandı. BM her yıl için özel bir tema belirlemeye başladı.
- ❑ 1996'da belirlenen ilk tema "Geçmişi kutlamak, geleceği planlamak" şeklindeydi.
- ❑ Bu yılın teması ise "Kadınlara yatırım yapın: İlerlemeyi hızlandırın".

Kadınlara yatırım yapın: İlerlemeyi hızlandırın

- ❑ Bu yıl BM'nin Kadınlar Günü teması 'Kadınlara yatırım yapın: İlerlemeyi hızlandırın'.
- ❑ Bu tema, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik yatırımların yetersizliğini vurgulamayı amaçlıyor.
- ❑ BM, "Çatışmalar ve fiyat artışları, 2025 yılına kadar ülkelerin yüzde 75'inin kamu harcamalarında kesintiye gitmesine yol açarak kadınları ve kadınların temel hizmetlerini olumsuz etkileyebilir" diyor.
- ❑ BM, dünyanın 2030 yılına kadar toplumsal cinsiyet eşitliği hedefine ulaşabilmesi için yılda 360 milyar dolarlık yatırıma daha ihtiyaç duyulduğunu söylüyor.
- ❑ Dünyada hükümet yardımlarının yalnızca yüzde 5'inin kadın ve kız çocuklarına karşı şiddetle mücadeleye ayrıldığını belirten BM, bunun sadece yüzde 0,2'sinin şiddetin önlenmesi için kullanıldığını tespit ediyor.
- ❑ Dünya Kadınlar Günü web sitesinde bu yıl 'Kapsayıcılığa ilham ver' başlığına dikkat çekiliyor. Bu kapsamda düzenlenen etkinlikler "engelleri yıkmayı, klişelere meydan okumayı ve tüm kadınların değer gördüğü ve saygı duyulduğu ortamlar yaratmayı" hedefliyor.

Cam tavandan, cam uçuruma... Dönüşüm için hala 120 sene var!

- ❑ Cam tavan, toplumda kadınların ve/veya azınlık grubu oluşturan kişilerin maruz kaldıkları ve mevcut hiyerarşik düzende belli bir seviyenin üstüne yükselmelerine engel olan soyut ayrımcılığı ifade eden bir metafor...
- ❑ Oysa bir de cam uçurum var ki ondan daha az konuşuluyor fakat aslında cam tavanı aşma zorluğunun da bir sonucu niteliğinde...
- ❑ Tanımlamak gerekirse; cam uçurum, ekonomik kriz veya şirket performansındaki gerileme gibi riskli ve zor koşullarda kurumlardaki yöneticilik pozisyonlarına kadınları getirme eğilimidir.
- ❑ Başarısız olma, suçlanma ve aşağılanma ihtimalinin yüksek olduğu koşullarda liderlik pozisyonuna getirilme, bir cam uçurumun kenarına yerleştirilmeye benzetilmiştir.
- ❑ FT'da bu konuda yazılan bir makalede ilginç bir tespit var: 2003 yılında Londra'daki The Times, iş dünyasının ön sayfasında kadınların yönetim kurullarına alınmasının akıllıca olup olmadığını sorgulayan bir rapor yayınladı.
- ❑ Raporda, "kadınları yönetim kuruluna yerleştirerek politik doğruculuğu benimsemeyi reddeden" büyük İngiliz şirketlerinin hisse fiyatı performansının, "en tepede cinsel eşitliği aktif olarak destekleyen şirketlerden" daha iyi olduğu belirtildi.
- ❑ Makale, Exeter Üniversitesi'nden iki sosyal bilimci Michelle Ryan ve Alexander Haslam'ı verilere daha yakından bakmaya teşvik etti. 2005 yılındaki araştırmaları ise farklı bir hikaye anlatıyordu: **Zaten kötü performans gösteren şirketlere kadınlar atanma eğilimindeydi ve yeni lideri, araştırmacıların cam uçurum olarak adlandırdığı yerde bocalamak zorunda bırakıyordu.**
- ❑ Peki bu durum 20 yıl sonra ne yönde değişti?
- ❑ Kanıtlar ne yazık ki değişimin yerinde saydığını gösteriyor. Mart 2023'te BM genel sekreteri António Guterres'in konuşması şöyle başlar: «Yıllarca süren artan bir ilerleme kaydettik, [ama] kadın ve kız çocuklarının hakları artık durdu ve tersine gidiyor [. . .] Gerçek şu ki, insanlığın yarısı büyük ölçüde geride bırakılıyor; Her bölgede kadınlar erkeklerden daha kötü durumda, daha az kazanıyor ve on kat daha fazla ücretsiz bakım işi yapıyor.»

TÜİK enflasyonu ilk kez ENAG'ı aştı

- ❑ Şubat ayı enflasyonu beklentilerin de üzerinde aylık yüzde 4,53'lük artışla ilk kez ENAG'ın açıklanmış olduğu yüzde 4,32'lik aylık enflasyonun üzerinde kaydedildi.
- ❑ TÜİK'e göre yıllık enflasyon ise yüzde 67,07'ye yükselerek, 15 ayın zirvesine çıktı.
- ❑ Böylece yıllık tüketici enflasyonu önceki aya göre hızlandı ve Merkez Bankası'nın fiyat artışlarının Mayıs'ta tepe yapmasını beklediği yüzde 70 seviyesine yaklaştı.
- ❑ Çekirdek enflasyon yüzde 70,48'den yüzde 72,89'a yükseldi.
- ❑ Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın en yüksek olduğu ana grup yüzde 94,78 ile lokanta ve oteller oldu. Bu grubu yüzde 91,84 ile eğitim, yüzde 81,25 ile sağlık izledi.
- ❑ Enflasyonda görülen bu beklenmedik yükseliş, moralleri bozdu ve Bakan Şimşek'in TV'da verdiği röportaja karşın borsa endeksi düşerken, döviz kurundaki yükseliş arttı.

Özel kapsamlı TÜFE göstergeleri ve değişim oranları (%), Şubat 2024

Grup	Kapsam	Değişim oranı (%)				Endeks
		Bir önceki aya göre	Bir önceki yılın Aralık ayına göre	Bir önceki yılın aynı ayına göre	On iki aylık ortalamalara göre	
A	Mevsimlik ürünler hariç TÜFE	4,37	11,98	68,33	57,20	2 231,86
B	İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE	4,23	11,37	70,31	60,96	1 779,22
C	Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE	3,57	11,42	72,89	61,94	1 622,71
D	İşlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ürünleri hariç TÜFE	4,04	11,06	64,90	53,00	1 858,42
E	Alkollü içecekler ve tütün hariç TÜFE	4,68	11,77	67,22	55,97	2 024,65
F	Yönetilen-yönlendirilen fiyatlar hariç TÜFE	5,17	12,25	72,60	60,73	2 126,60

Bakan Şimşek'in röportajı

- ❑ Bakan Şimşek'in özel röportajda verdiği önemli mesajlar şunlar oldu:
- ❑ Kurala dayalı, uluslararası normlara dayalı bir program çerçevesi getirdik. Eylül ayında programı koyduk ama fiili uygulama daha erken başladı.
- ❑ Programımızın özü enflasyonu tek haneye indirmektir. Şu anda fiyat istikrarından uzağız ama hedefimiz bu.
- ❑ İkinci hedefimiz borç oranını yüzde 40 seviyesinin altında kalıcı olarak tutmak.
- ❑ Üçüncü hedefimiz sürdürülebilir cari açıktır. Bu hedeflere ulaşmada bize ayak bağı olan kur korumalıdan çıkış hedefimiz var. Burada piyasaları bozmadan kademeli çıkış hedefliyoruz.
- ❑ Röportajdan çıkan ana başlıklar:

- **"Enflasyon Mart'tan itibaren trende oturacaktır"**

Enflasyonda trend programla uyumlu bir şekilde. Ocak ayında enflasyon bir miktar yüksek çıktı. Şubat'ta onun devamı olabilir. Mart'tan itibaren enflasyon trende oturacaktır. Ama yıllık enflasyon yüksek kalacak. Biz bunun iletişimini yaptık. Çünkü baz etkisi var. İkincisi de para politikası gecikmeli çalışır. 12 ay, hatta 18 aya yayılan bir aktarım mekanizması var.

- **"Vergilerin genel oranlarında yükseliş olmayacak"**
- **"Kur hedefimiz yok"**
- **"Borsada piyasayı bozacak vergi düzenlemesi gündemimizde değil"**
- **"KKM'den çıkan ağırlıklı olarak TL mevduata gitti"**
- **"Kur sübvansiyonu talebini gerçekçi bulmuyorum"**
- **Ayrıca kredi kartlarında bankaların limit belirlerken kurallara uyması gerektiğine dikkat çekti.**

İç talebin yumuşadığını söyledim. Tabii Merkez Bankası'nın yapacağı birtakım çalışmalar var. Bunlar Finansal İstikrar Komitesi'nde bu konular gündeme geldi. Burada önemli olan bankaların kurallara uyması. Limit belirlerken, gerçekten gerçekçi beyan, belgeye dayalı olması. İkincisi bu limitlerin bütünlük arz etmesi. Yani her banka kendi kafasına göre bir limit belirlemesi şeklinde değil. O konulara çalışacağız. Ama yaptığımız, sonuçlandırdığımız bir çalışma yok. Önümüzdeki dönemde hiçbir sürpriz yapmadan, piyasaları bozmadan bu konuları çalışacağız. Uluslararası normlar, kurallar neyi gerektiriyorsa onu devreye sokacağız.

Kurun momentumu arttı, önlemler peş peşe geldi

- ❑ Bu hafta döviz kurlarında dikkat çekici bir kıpırdanma vardı: Hafta başından bu yana Euro kuru yaklaşık yüzde 3; dolar kuru ise yüzde 1,85 düzeyinde artış kaydetti.
- ❑ Bu da kurdaki momentum artışının ortaya çıktığını göstermektedir. Gerek şubat ayı enflasyonun beklentinin üzerinde oluşması gerekse de kurdaki bu hareket TCMB'nin bir dizi önlem almasını beraberinde getirdi.
- ❑ TCMB, bu hafta üç kez TL uzlaşmalı vadeli döviz satım işlemi gerçekleştirdi. Temmuz ayından bu yana ilk defa forward işlemi yaparken, tutarın 28 Mayıs, yani genel seçim öncesi dönemden bu yana en yüksek seviyede gerçekleştiği bildirildi.
- ❑ Ayrıca bir gazete, Reuters'a konuşan iki bankacılık kaynağının verdiği bilgiye göre, TCMB yetkililerinin bankalar ile son günlerde piyasada artan döviz talebi hakkında görüşme yaptığını yazdı.

İlave sıkılaşma adımları geldi

- ❑ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) ilave sıkılaşma adımlarına yönelik duyuru yaptı.
- ❑ Duyuruda, kredi büyümesine dayalı menkul kıymet tesisi kapsamında, TL ticari krediler için yüzde 2,5 olan aylık büyüme sınırının yüzde 2'ye indirilmesine, ihtiyaç kredilerinde yüzde 3 olan aylık büyüme sınırının yüzde 2'ye düşürülmesine, taşıt kredilerinde ise yüzde 2 sınırının korunmasına karar verildiği bildirildi.
- ❑ Kredi büyüme sınırlarına ilişkin uygulamanın etkinliğini artırmak amacıyla menkul kıymet tesisine ek olarak, kredi büyümesine dayalı zorunlu karşılık tesis edilmesine de karar verildi.
- ❑ TCMB Para Politikası Kurulu'nun 22 Şubat'taki toplantısına ilişkin yayımlanan özetinde, "Enflasyon görünümünde belirgin ve kalıcı bir bozulma öngörülmesi durumunda para politikası duruşu sıkılaştırılacaktır. Kredi büyümesi ve mevduat faizinde öngörülenin dışında gelişmeler olması durumunda parasal aktarım mekanizması desteklenecektir" ifadeleri kullanılmıştı.
- ❑ Konuya dair yapılan yorumlarda parasal aktarım mekanizmasının gerektiği gibi çalışmaması konusu hep mevduat faizleri tarafında ele alınmaktaydı.
- ❑ Ancak bu defa görünen odur ki TCMB, yükselen kredi faizlerine karşın iç talebi daha fazla kısıtlamak adına kredi aktarım mekanizması üzerinde daha yüksek düzeyde bir miktarsal sıkılaşma yaratmak istemiştir.
- ❑ Tüm bu önlemler para politikası için yan tedbirler olup, beklenildiği gibi enflasyon aylık düşüş trendine girmezse bir faiz artışı gelerek yüzde 45'in üzerine de çıkılacak olması beklenti dahiline girmiştir.

Bitcoin, 2021 rekorunu kırdı

- ❑ Kripto para piyasasının temel taşı olan Bitcoin, bir önceki zirvesinden iki yıldan fazla bir süre sonra yeni bir rekor değere ulaştı. Salı günü, dijital varlık Kasım 2021'deki 69 bin doların biraz altındaki bir önceki zirvesini geçti ve Cuma akşam saatlerinde yaklaşık 67k dolardan işlem görüyor.
- ❑ Aynı tarih itibariyle kripto para piyasa değeri 2,54 trilyon dolar olup, bunun sadece 1,32 trilyon dolarlık bölümü dominansı en yüksek olan Bitcoin'den geliyor.
- ❑ Yılbaşından bu yana yüzde 51,3 düzeyinde değer kazanmasının nedenleri arasında Ocak ayında ABD mali düzenleyicisi (SEC) tarafından bitcoin fiyatını takip eden borsa yatırım fonlarının (ETF'ler) onaylanması oldu.
- ❑ Kripto para piyasasının istikrarına ilişkin devam eden şüpheler, Kasım 2022'de dünyanın en büyük kripto borsalarından biri olan FTX'in çökmesi ve ardından kurucusu ve CEO'su Sam Bankman-Fried'in yargılanması ve mahkum edilmesiyle arttı. Piyasanın en etkili ismi, dünyanın en büyük kripto para borsası Binance'in kurucusu Changpeng Zhao da ABD'de federal kara para aklama ihlallerinden suçunu kabul ettikten sonra bir süre hapis yatmakla karşı karşıya kalmıştı.
- ❑ En yaygın kripto para , ETF'lerle bir tür güven tazelemiş olsa da Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu (SEC) başkanı Gary Gensler, bir mahkeme kararıyla bitcoin ETF'lerini istemeyerek de olsa onaylamasına rağmen piyasaya şüpheyle yaklaşmaya devam ediyor. ETF'lerin onaylandığını duyuran bir açıklamada, "Bitcoin öncelikle kara para aklama, yaptırım kaçakçılığı ve terör finansmanı gibi yasadışı faaliyetler için de kullanılan spekülasyon, değişken bir varlıktır" dedi.
- ❑ Diğer taraftan 2024 Nisan'da gerçekleşecek (Yaklaşık her dört yılda bir, blok başına düşen yeni bitcoin miktarı yarıya indirilir.) halving işleminin de bu yükselişte katkısı olduğu söylenebilir.

Powell, piyasaya optimizm aşıladı

- ❑ Fed Başkanı Jerome Powell ABD Senatosu Bankacılık Komitesi'nde sunum yaptı. Powell faiz indirimine başlamak için gereken güveni kazanmaya yakın olduklarını söyledi.
- ❑ Komite'de soruları yanıtlayan Başkan Powell "Enflasyonun sürdürülebilir biçimde yüzde 2'lik hedefe ineceği konusunda emin olmak istiyoruz. Bu güven oluştuğunda -ki çok da uzak değiliz- gevşemeye başlamak uygun olacaktır" diye konuştu.
- ❑ Para Politikası Raporu'na ilişkin sunumunun ilk gününde de ABD Temsilciler Meclisi Finansal Hizmetler Komitesi'nde açıklamalarda bulunan Powell, faiz indirimi için acele etmeyeceklerini ancak "bu yılın bir noktasında" bunu yapmanın muhtemelen uygun olacağını belirtmişti.
- ❑ Fed'in yüzde 2 hedefine karşı ilerlemeyi ölçmek için kullandığı temel enflasyon göstergesi olan kişisel tüketim harcamaları fiyatları endeksi, 2022'de yüzde 7'ye ulaşarak şu anda sadece yüzde 2,4 seviyesinde bulunuyor.
- ❑ Powell, Avrupa Merkez Bankası başkanı Christine Lagarde'ın merkez bankasının Haziran ayında faiz oranlarını düşürmeye başlayabileceği sinyalini vermesinden birkaç saat sonra Washington'da bu konuşmayı yaptı.
- ❑ Konuşmanın yarattığı iyimserlik duygusu S&P 500 yüzde 1,2 oranında yükseliş ve faize duyarlı iki yıllık Hazine tahvillerinin getirilerinde yüzde 4,52lik bir düşüş getirdi.

Lagarde, haziran ayında faiz indirimi sinyali verdi

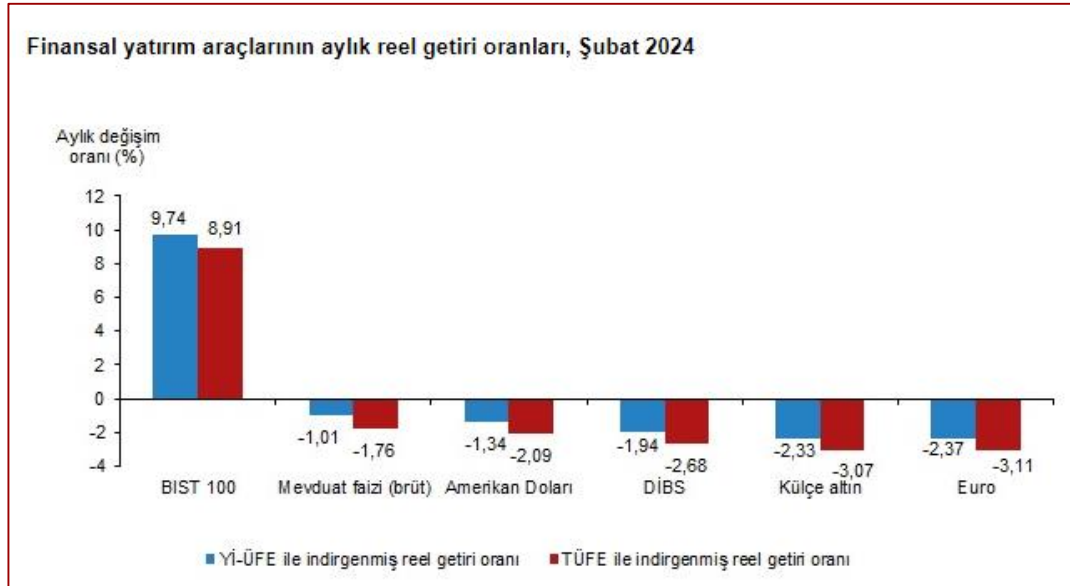
- ❑ Avrupa Merkez bankası Perşembe günkü toplantısında gösterge mevduat faiz oranını tüm zamanların en yüksek seviyesi olan yüzde 4'te tuttu. Ancak bu yıl için enflasyon tahminini yüzde 2,7'den yüzde 2,3'e düşürdü ve 2025 yılı için de düşürerek önümüzdeki aylarda olası faiz indirimlerine kapı atı.
- ❑ ING'de ekonomist Carsten Brzeski : "Bu sefer Lagarde'dan gelen mesaj, Haziran ayında kesinti yapmak istediklerine dair açık ve netti. Daha büyük soru, bu noktadan sonra ne kadar hızlı kesecekleri. "
- ❑ Merkez bankası ayrıca üst üste dördüncü çeyrek için 2024 büyüme tahminini de düşürdü ve euro bölgesi gayri safi yurt içi hasılasının bu yıl önceki yüzde 0,8'lik tahmininden yalnızca yüzde 0,6 artmasını beklediğini söyledi.
- ❑ Ekonomi iyice yavaşlasa bile, bazı oran belirleyiciler, hızlı ücret artışının, özellikle emek yoğun hizmetler sektöründe, enflasyonu Avrupa Merkez Bankası'nın yüzde 2'lik hedefinin üzerine çıkarmaya devam edebileceği yönündeki endişelerini dile getirdi.
- ❑ ECB'nin faiz oranlarını sabit tutma kararı, Kanada merkez bankasının arşamba günü yaptığı benzer bir hamlenin ardından geldi ve iki hafta içinde yapılacak toplantılarda Fed ve İngiltere Merkez Bankası'nın da buna benzer bir karar alması bekleniyor.
- ❑ Euro bölgesi ekonomisi geçen yılın büyük bölümünde durgunluk yaşadı. Salgın ve Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin yarattığı ifte şoktan kurtulması, çoğu gelişmiş ekonomiye, özellikle de ABD'ye kıyasla daha yavaş oluyor.

Haftadan kalanlar

- ❑ Goldman Sachs, temel ürünlerine yönelik talebin zayıf olduğu endişeleri nedeniyle hisselerindeki düşük performansın ardından Apple'i en çok satın alınacaklar "Directors' Cut" listesinden çıkardı.
- ❑ TFF'den yapılan açıklamaya göre Süper Lig ve 1. Lig yayın ihalesi yeniden beIN Media Group'a verildi.
- ❑ Suudi Arabistan, Rusya ve bazı OPEC+ üreticileri gönüllü ham petrol arz kesintilerini Haziran ayı sonuna kadar uzattı.
- ❑ TÜFE bazlı reel efektif döviz kuru 58,55'e yükseldi.
- ❑ ABD'de Süper Salı ön seçimlerinin galipleri Cumhuriyetçiler tarafında Donald Trump ve Demokratlar tarafında Joe Biden oldu.
- ❑ Yabancı kurumlar da Dolar/TL kuru tahminlerini güncellemeye başladı. HSBC 2024 yılı için dolar/TL tahminini 33'ten 36'ya yükseltti.
- ❑ İşsizlik Sigorta Fonu giderlerinde işsizlik ödeneğinin payı yüzde 18,5 olurken işverene teşviklerin payı yüzde 67 oldu. Yeni karar ile patronlara daha fazla desteğin önu açıldı.
- ❑ Almanya'da fabrika siparişleri Ocak ayında bir önceki aya göre yüzde 11,3'lük bir düşüş kaydetti. Yıllık düşüş de yüzde 6 olarak gerçekleşti.
- ❑ Mısır ile Uluslararası Para Fonu (IMF), Aralık 2022'de imzalanan 3 milyar dolar tutarındaki önceki kredi anlaşması yerine, ekonomik reform programı kapsamında 8 milyar dolar değerinde bir kredi anlaşması imzalandı.
- ❑ Altın, Fed'in bu yıl faiz oranlarını düşüreğine ilişkin göstergeler ile rekor bir zirveye tırmandı.
- ❑ ABD Central Command'dan yapılan açıklamaya göre True Confidence adlı kuru yük gemisine yapılan Husi füze saldırısı sonucu gemideki üç kişi öldü, en az dört kişi yaralandı.
- ❑ Dünya Bankası ile imzalanan anlaşma ile 'İklim ve Afetlere Dayanıklı Şehirler Projesi' kapsamında 2.5 milyon lira kredi sağlanacak.
- ❑ TCMB verilerine göre, 1 Mart haftası itibariyle kredi kartı harcamaları 262,2 milyar TL ile rekor artış kaydetti.
- ❑ Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy'nin Türkiye'ye resmi bir ziyaret gerçekleştireceği açıklandı.
- ❑ Uluslararası Para Fonu (IMF), Süveyş Kanalı'ndaki ticaret hacminin yılın ilk iki ayında yıllık yüzde 50 azaldığını bildirdi.
- ❑ ABD'de hanehalkının net serveti, 2023'ün dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 3,2 artarak 156,2 trilyon dolarla rekor seviyeye ulaştı.
- ❑ FAO Gıda Fiyat Endeksi Şubat ayında da düşüş trendini sürdürdü.

Finansal Yatırım Araçlarının Reel Getiri Oranları, Şubat 2024

- ❑ Aylık en yüksek reel getiri, yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) ile indirildiğinde %9,74, tüketici fiyat endeksi (TÜFE) ile indirildiğinde ise %8,91 oranlarıyla BIST 100 endeksinde gerçekleşti.
- ❑ Yİ-ÜFE ile indirildiğinde; yatırım araçlarından mevduat faizi (brüt) %1,01, Amerikan Doları %1,34, Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) %1,94, külçe altın %2,33 ve Euro %2,37 oranlarında yatırımcısına kaybettirdi. TÜFE ile indirildiğinde; mevduat faizi (brüt) %1,76, Amerikan Doları %2,09, DİBS %2,68, külçe altın %3,07 ve Euro %3,11 oranlarında yatırımcısına kaybettirdi.
- ❑ BIST 100 endeksi, üç aylık değerlendirmede; Yİ-ÜFE ile indirildiğinde %6,02, TÜFE ile indirildiğinde ise %0,91 oranlarında yatırımcısına en yüksek reel getiri sağlayan yatırım aracı oldu. Aynı dönemde Euro, Yİ-ÜFE ile indirildiğinde %1,76, TÜFE ile indirildiğinde ise %6,50 oranlarında yatırımcısına en çok kaybettiren yatırım aracı oldu.

İstatistiklerle Kadın, 2023

- ❑ Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, kadın nüfus 42 milyon 638 bin 306 kişi, erkek nüfus 42 milyon 734 bin 71 kişi oldu. Diğer bir ifadeyle, toplam nüfusun %49,9'unu kadınlar, %50,1'ini ise erkekler oluşturdu. Kadınlar ile erkekler arasındaki bu oransal denge, kadınların daha uzun yaşaması nedeniyle, 60 ve daha yukarı yaş grubundan itibaren kadınların lehine değişti. Kadın nüfusun oranı, 60-74 yaş grubunda %52,1 iken 90 ve üzeri yaş grubunda %70,2 oldu.
- ❑ Ulusal Eğitim İstatistiklerine göre, ortalama eğitim süresinin yıllara göre arttığı görüldü. Türkiye geneli için ortalama eğitim süresi 2011 yılında 7,3 yıl, kadınlarda 6,4 yıl, erkeklerde 8,3 yıl iken, 2022 yılında Türkiye genelinde 9,2 yıl, kadınlarda 8,5 yıl, erkeklerde 10,0 yıl oldu.
- ❑ *Yükseköğretim mezunu olan 25 ve daha yukarı yaştaki kadınların oranı %21,6 oldu*
- ❑ *Yükseköğretim mezunu kadınların işgücüne katılım oranı %68,8 oldu*
- ❑ *Kadınların istihdam oranının erkeklerin yarısından daha az olduğu görüldü*
- ❑ *Cinsiyetler arası ücret veya kazanç farkı tüm eğitim düzeylerinde erkek lehine gerçekleşti*

